

ע"פ 7301/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 7301/22

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ
כבוד השופט ח' כבוב

המערערת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 21.9.2022 שניתן במסגרת תפ"ע
49892-05-20 על ידי כבוד השופט אברהם רובין

תאריך הישיבה: א' באב התשפ"ג (19.7.2023)

בשם המערערת: עו"ד נועה עזרא-רחמני
בשם המשיב: עו"ד אכרם חליחל

פסק-דין
השופט ע' גרוסקופף:

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 21.9.2022 בתפ"ע 49892-05-20 (כב' השופט אברהם רובין), במסגרתו נגזרו על המשיב שש שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי לנפגעי העבירה, וזאת בגין שלוש עבירות של חבלה בכוונה מחמירה וכן עבירה של החזקת סכין שלא כדין.

עמוד 1

1. עניינו של האירוע מושא כתב האישום בסכסוך מינורי אשר הסלים, למרבה הזעזוע, להתפרצות אלימות קשה בשכונת מגורים בשעת לילה מאוחרת. בתמצית, ביום 1.5.2020 בשעה 23:00 לערך, נסע מג'ד עלאן, הוא אחיו של המשיב - מחמד עלאן-על אופנוע בסביבת שכונת המגורים ג'בל מוכבר שבירושלים (להלן: האח ו-המשיב, בהתאמה). על רקע הרעש שיצרה נסיעתו של האח על האופנוע, התפתח ויכוח בינו לבין בני משפחת עוויסאת, המתגוררת באזור (להלן: המשפחה). בחלוף כשעה, לאחר חצות, הגיע המשיב למקום כאשר הוא והאח רכובים על האופנוע, יחד עם ארבעה נוספים אשר נסעו ברכב מסוג מזדה (להלן: החבורה). החבורה חלפה על פני בית המשפחה, ולמשמע רעש הקטנועים ירדו שניים מבני המשפחה, ס.ע. ו-ב.ע. (להלן: ס.ע. ו-ב.ע.) כאשר הם מצוידים במקלות. בשלב זה פרצה קטטה אלימה בין הצדדים (להלן: הקטטה), כאשר ס.ע. ו-ב.ע. הכו את המשיב על הקסדה שחבש באמצעות המקלות שנטלו עמם. כתוצאה מהחבטות נפל המשיב מהאופנוע. ואולם, הלה התרומם במהרה, שלף סכין שהסתיר על גופו ותקף באמצעותו את ב.ע. בצוואת חדא עם נוספים, ודקר אותו בבטנו באופן מסכן חיים. בנוסף, המשיב דקר שניים נוספים מבני המשפחה - את אחד מהם בזרועו ואת השני בידו (שלושת נפגעי העבירה יכוננו יחדיו להלן: הנפגעים או נפגעי העבירה). כבר בפתח הדברים יצוין, כי המשיב היה האדם היחיד מבין משתתפי הקטטה המתוארת אשר הועמד לדין.

2. בסיומו של הליך הוכחות, ביום 31.3.2022 הורשע המשיב בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום: שלוש עבירות של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיפים 329(א)+(1) (2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) ובעבירה של החזקת סכין שלא כדין לפי סעיף 186 לחוק. במסגרת הטיעונים לעונש, עתרה המדינה למתחם ענישה הנע בין 9 ל-13 שנות מאסר בפועל, וזאת תוך הדגשתם של ההיבטים החמורים של האירוע, ובפרט, הסכנה המוחשית לחייו של ב.ע. מנגד, עתר המשיב למתחם ענישה שנע בין 24 ל-52 חודשי מאסר בפועל, תוך שהדגיש מצדו, בין היתר, את העובדה שלא היה זה הוא שהצית את הסכסוך.

3. ביום 21.9.2022 גזר בית משפט קמא את עונשו של המשיב (להלן: גזר הדין). בית המשפט עמד על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות בכלל ובעבירות של חבלה בכוונה מחמירה בפרט, תוך שהתייחס לחומרת מעשיו של המשיב בדגש על התופעה המתפשטת של עבירות הסכינאות. יחד עם זאת, ובהתחשב בהשתלשלות האירועים הקונקרטיים בעניינו, נקבע כי מתחם הענישה ההולם את מעשי המשיב בנסיבות המקרה דנן עומד על 5 עד 8 שנות מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים. על כן, ובהתחשב בנתונים האישיים של המשיב - אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי עד למועד האירוע ובעל עבר פלילי קל ובלתי רלוונטי - נקבע כי יש לגזור עליו את העונשים הבאים: 6 שנות מאסר בפועל, 14 חודשי מאסר על תנאי, וכן פיצויים בסך מצטבר של 135,000 ש"ח לנפגעי העבירה.

4. בערעור שלפנינו מבקשת המדינה לערער על קולת רכיב עונש המאסר בפועל שנגזר על המשיב. לשיטתה, בית משפט קמא נתן משקל יתר לעובדה שהמשיב לא תכנן מראש לדקור את נפגעי העבירה, וכן לכך שלא היה זה המשיב שיזם את התפרצות האלימות הראשונית במסגרת הקטטה. לשיטתה, חומרת מעשיו - בדגש על חומרת התקיפה של ב.ע. - מדברות בעד עצמן, כמו גם העובדה שהמשיב גרם לשלושה אנשים שונים נזק גופני חמור ובלתי הפיך. זאת ועוד, המדינה גורסת כי היה מקום לתת משקל מוגבר גם לכך שהמשיב הצטייד בסכין בהגיעו למקום האירוע, וכי אין לאפשר ענישה מתונה במקרים מסוג זה. לאור האמור, לשיטת המדינה הדין והצדק מחייבים התערבות לחומרה בגזר הדין. מנגד, המשיב סמך את ידו על גזר דינו של בית משפט קמא, וסבר כי האחרון התחשב בכלל השיקולים הרלוונטיים בגזירת העונש, באופן שהולם את הדין ושיאונו מצדיק את כל התערבות.

5. דין הערעור להידחות. טענתה המרכזית של המדינה בערעור היא כי גזר הדין מקל עם המשיב יתר על

המידה. ברם, אף אם מקובל עלינו כי העונש הוא על הצד המקל, אין די בכך כדי להצדיק התערבות ערכאת הערעור בעונש שפסקה הערכאה המבררת. זאת, בהינתן הכלל הידוע לפיו ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים שבהם יש סטייה קיצונית מרמת הענישה הראויה או כשנפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 2006/12 מדינת ישראל נ' אסדי(28.3.2012); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי, פסקה 7(24.11.2014); ע"פ 9402/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (18.09.2019)). לא מצאנו כי המקרה שלפנינו נמנה עם מקרים חריגים אלו.

6. אין חולק כי העבירות שביצע המשיב חמורות ביותר. מדובר במי שנשא עמו סכין, ולא היסס לעשות בה שימוש אימפולסיבי כלפי שלושה אנשים באישון ליל, וכל זאת כתוצאה מהסלמה של סכסוך "שכונתי" לכאורה. יובהר כי תמימי דעים אנו עם המדינה כי התופעה של עבירות סכינאות היא תופעה חמורה ביותר הגובה מחיר חברתי כבד, ואשר התפשטותה במחוזותינו מדאיגה ומצריכה ענישה מחמירה והולמת (ראו מני רבים: ע"פ 4749/17 בן גניש נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לפסק דינו של השופט יורם דנציגר(30.8.2017); ע"פ 8653/22 מדינת ישראל נ' פלוני(22.6.2023)). ברם, בנסיבות העניין, וחרף העובדה שגזר הדין נוטה לצד המקל, לא מצאנו כי העונש שהושת על המשיב סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. זאת, במיוחד בהינתן שני אלה: ראשית, המשיב, אדם בן 32, ניהל אורח חיים נורמטיבי עד קרות האירוע, ואין לו עבר פלילי מכביד (עברו מתמצה בעבירת תעבורה שביצע בשנת 2009); שנית, העבירות הקשות שביצע המשיב נעשו במהלך קטטה אלימה ורבת משתתפים, שהמשיב אינו הגורם הבלעדי לה, ואשר אף הוא נפצע במהלכה, כאשר מבין כלל המשתתפים בקטטה, הוא היחיד שהועמד לדין.

מבלי להקל ראש בחלקו של המשיב בקטטה-שאכן היה החריף והקיצוני ביותר וגרם לנזק חמור לנפגעי העבירה - ואף לא במעשיו כשהם עומדים בפני עצמם, אנחנו סבורים כי בהינתן הנסיבות המפורטות לעיל, אין מדובר באחד המקרים החריגים בהם הסטייה שבגזר הדין היא כה חריגה, באופן אשר מצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור בעונש.

7. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ב' באב התשפ"ג (20.7.2023).

שופט

שופט

שופט